

Ir džiaugsme, ir varge: Lietuvos šimtmetis Romoje paminėtas su trenksmu ir dideliu tortu

Švęsti nepriklausomybę bei didžiuotis Lietuva Romoje vasario 17-ąją susirinko ne tik Italijos lietuvių bendruomenė (ILB), bet ir jos narių artimieji italai. Liudyti ir skleisti lietuviškumą šimtmečio proga kartu su Romos lietuviais buvo pakviesti garbūs Lietuvos patriotai iš Italijos: Milano universiteto profesorius, politologas Alessandro Vitale, pristatęs 100 metų Lietuvos istoriją ir diplomato Kazio Lozoraičio našlė, dailininkė restauratorė Giovanna Pignatelli-Lozoraitis, pasakojusi apie savo vyro, žymaus laisvės puoselėtojo gyvenimą.

Milano universiteto profesorius, intensyviai Italijoje kovojantis su antilietuviška propaganda, Alessandro Vitale Romos lietuvių šimtmečio minėjime **perskaitė pranešimą apie Lietuvos istoriją**, apie kurią šioje šalyje žinoma mažai. „Labai ilgai Lietuvos ir Rytų Europos istorija Italijoje nebuvo žinoma. Todėl dabar yra tas laikas, kai reikia kuo daugiau kalbėti – knygomis, moksliniais tyrimais tam, kad žmonės sužinotų kuo daugiau. Lietuvos nepriklausomybė yra laisvės ir tapatybės simbolis Europoje, todėl švęsti jos 100-metį svarbu ne tik namuose, bet ir visoje Europoje“ – lietuviškai Italijos lietuvių naujienų portalui ITLIETUVIAI.IT pasakojo kiekvienais metais vasario 16-ąją švenčiantis A. Vitale.

Alessandro Vitale. G. Zubrickytės nuotr.

Pignateli-Lozoraitis šventėje pasakojo apie savo vyro K. Lozoraičio pastangas

Italijoje tuo laikotarpiu, kai Lietuva išgyveno laisvės krizę. „Kartą keliaujant traukiniu Kazio paprašė parodyti pasą, jis ištraukė lietuvišką (Lietuvoje sovietmečiu lietuviški pasai negaliojo – aut. past.), kuriame vietoj tautybės buvo parašyta „keliaujantis““, – apie stiprų savo vyro lietuviško identiteto jausmą prisiminė garbi moteris. Nors šie žmonės gyveno diplomatų ir aukštas valstybės pareigas užimančių žmonių apsuptyje, tačiau visada turėjo baimių. Giovanna pasakojo, kad jos ir už tėvynės laisvę kovojusio lietuvio vestuvės vyko slaptai, kad niekas nesužinotų.

Giovanna Pignatelli-Lozoraitis. G. Zubrickytės nuotr.

Po pranešimų ir kvapą gniaužiančių vaišių gausiai renginyje susirinkę lietuviai dalijosi mintimis apie Lietuvos šimtmečio reikšmę ir jų santykį su tėvyne gyvenant svetur.

ILB pirmininkė Elzė Di Meglio džiaugėsi šia proga patirta vienybe. „Ne tik Lietuvoje, bet visame pasaulyje yra švenčiamas Lietuvos 100-metis. Kaip 1918 m. vasario 16-ąją buvo susivienyta, sujungtos jėgos ir nuspręsta būti laisvais, taip ir šiandien jaučiu, kad kai norime, esame tikinti valstybė. Mano vaikai turi dvi tėvynes, ir aš turiu juos išmokyti mylėti manąją, kuri taip pat yra jų dalis, ir Italiją, kurioje jie auga. Kad ir kur būčiau, nesvarbu, kad gyvenu kitur, bet aš esu ir būsiu lietuvė“, – mintimis dalijosi ILB pirmininkė.

14 metų Italijoje gyvenanti Vilma Karčauskaitė 100-mečio proga Lietuvai turi ypatingą dovaną. „100 metų Lietuvai yra garbingas mūsų tautos jubiliejus, kurio proga kartu su šeima planuojame kuo greičiau sugrįžti gyventi į Lietuvą“, – ITLIETUVIAI.IT pasakojo patriotiškumą puoselėjanti ir žinią apie savo kraštą Italijoje skleidžianti Romos lietuvė.

Ilgametė ILB valdybos narė, čia 24-erius metus gyvenanti ir gide Romoje dirbanti Nerija Marciukaitė Vasario 16-osios nuotaiką apibūdino tarsi euforiją. „Tiek Lietuvoje, tiek čia visi esame kažkokioje euforijoje. Šią dieną vaikščiodama su turistais po Romą turėjau didelę Lietuvos vėliavą, fotografavomės ir prie Panteono, sutikome čia gyvenančius lietuvius. Sveikinome vieni kitus su 100-mečiu būdami Romoje. Manau, kad daug metų Lietuvoje negyvenantiems ši šventė, galbūt, yra daug aktualesnė nei kai kuriems lietuviams Lietuvoje. Juk

kiekvienais metais, nuo Italijos lietuvių bendruomenės atsikūrimo, minime šią dieną, mums tai viena pagrindinių metų švenčių. Jaučiamės esantys lietuviais, nepamirštame kultūros, kalbos, savo vaikus mokome kalbėti lietuviškai, stengiamės, kad jie irgi būtų lietuviais. Man pačiai daug kas pasako netikintys, kad Lietuvoje nebegyvenu jau 24 metus. Nėra jokio akcento, net žemaičių tarmės nepamiršau ir visada širdyje jausiuos lietuve. Svarbu išlaikyti lietuviškumą, nepamiršti, kas mes tokie esame, iš kur kilę, už ką tiek atkentėjome ir kovojome“, – sau ir kitiems lietuviams linkėjo Romos lietuvė.

Beveik 40 metų Italijoje gyvenanti žurnalistė Nijolė Tutkaitė Lietuvos nepriklausomybės gimtadienį pasitinkanti tarsi namie. „Tai jaudinantis jubiliejus. Galbūt žmonės Lietuvoje šią progą išgyvena stipriau, bet aš jaučiuosi įtraukta į tą šventišką nuotaiką, į Lietuvos valstybės gyvavimo pasididžiavimo nuotaiką. Įsitraukti man padeda lietuvių bendruomenė ir bičiuliai italai, kurie daugiau ar mažiau išmano Lietuvos istoriją. Italija yra mano antroji tėvynė, bet man niekada net minties nebuvo atitolti nuo lietuviškos kultūros ar kalbos, bendravimo su lietuviais. Jaučiuosi tikra patriote“, – su šypsena pasakojo N. Tutkaitė.

Šventiniais pamąstymais apie šimtmečio prasmę pasidalijo ir Lietuvių jaunimo sąjungos Italijoje pirmininkė Viltė Marija Kaminskaitė. „Man Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šimtmetis yra puiki galimybė susitikti su savo tautiečiais, esančiais svetur, ir pajausti kartais net žymiai stipresnę meilę Lietuvai – kaip sakoma, kai prarandi, tada pajauti, ką reiškia ta meilė, tas troškimas, šalies nostalgija. Bet svarbiau, kad Lietuvos 100-metis man atskleidė tokį gražų dalyką: visada galvojau, kad lietuvių vienybė gali pasireikšti iškilus dideliam sunkumui, o lengvais, ramiais laikais renkamės būti pasyvūs ir susivienijame pažiūrėti krepšinio varžybų. Tačiau 100-mečio proga aš pamačiau daugybę lietuvių visoje viešoje erdvėje, reiškiančių vieningą norą parodyti pasauliui, kad yra tokia šalis Lietuva ir ji švenčia savo jubiliejų. Pamačiau kitokią Lietuvą ir tautą, kuri moka džiaugtis ir būti vieninga džiaugsme, laisvėje ir nepriklausomybėje“, – renginio šurmulyje ir juoke Lietuva didžiavosi mergina.

G. Zubrickytės nuotr.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 100-metį Romos lietuvių bendruomenė šventė lietuviškuose svečių namuose „Villa Lituania“. Valstybingumo jubiliejų

vainikavo 7 kilogramų tortas, kuriuo Italijos lietuvių bendruomenė vaišino ypatingai progai susirinkusį kaip niekad gausų svečių būrį. **Lietuvos šimtmetį Italijos lietuviai minėjo nuo šiaurės iki pietų** – Lombardijoje, Pjemonte, Venete, Toskanoje, Markėje, **Sardinijoje**, Sicilijoje.

Giedrė Zubrickytė

ITLIETUVIAI.IT